

Broj: 146-15/02.2016.
Zagreb, 23. veljače 2016.

Prof. dr. sc. Predrag Šustar
Ministar znanosti, obrazovanja i sporta
Donje Svetice 38
10000 Zagreb

Jadranka Žarković-Pečenković, prof.
Ravnateljica Agencije za odgoj i obrazovanje
Donje Svetice 38
10000 Zagreb

Predmet: Prijedlog za unošenje izmjena u *Nacrtu Pravilnika o odgovarajućoj vrsti obrazovanja učitelja, nastavnika, odgajatelja i stručnih suradnika u školskoj ustanovi i učeničkom domu*

Poštovani gospodine ministre,

Poštovana gospođo ravnateljice,

Znanstveno Vijeće Instituta za filozofiju na svojoj 141. izvanrednoj sjednici usuglasilo je tekst kojim reagira na očite nepravilnosti u *Nacrtu Pravilnika o odgovarajućoj vrsti obrazovanja učitelja, nastavnika, odgajatelja i stručnih suradnika u školskoj ustanovi i učeničkom domu*.

Kao jedina isključivo znanstvena institucija u Republici Hrvatskoj kojoj je filozofija primarni cilj istraživanja, smatramo kako su u navedenom Nacrtu učinjeni propusti koji se naročito odnose na nastavne predmete Filozofija i Etika.

Nacrtom ovog Pravilnika predviđeno je da, osim filozofa:

- Filozofiju ravnopravno mogu predavati politolozi, sociolozi, teolozi, kroatolozi i religiolozi (Članak 6. stavak 5. Nacrta);
- Etiku ravnopravno mogu predavati teolozi, kateheti, kroatolozi i religiolozi (Članak 6. stavak 3. Nacrta);
- Etiku i kulturu ravnopravno mogu predavati politolozi, sociolozi, teolozi, kroatolozi i religiolozi (Članak 6. stavak 4. Nacrta).

Neosporno je kako su u navedenim člancima napravljeni očiti propusti, kojima se negira specifičnost struke i kompetentnosti za nastavne predmete Etika i Filozofija. Iz važećih propisanih nastavnih

programa za Filozofiju¹ i Etiku², kao i iz same kompleksnosti tih predmeta, jasno je kako su jedini kompetentni nastavnici za izvođenje nastave Filozofije i Etike nastavnici koji su studirali i završili studij filozofije. Držimo da se omogućavanjem nestručne nastave iz bilo kojeg nastavnog predmeta bitno urušava kvaliteta nastave u srednjim školama.

Smatramo kako nastavne predmete Filozofiju, Etiku i Etiku i kulturu može predavati samo:

- **diplomirani filozof**
- **magistar/magistra edukacije filozofije**
- **profesor filozofije**

U Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14) od 30. 12. 2014., u dijelu XI. članka 105. stavak 7. stoji: "Poslove nastavnika predmetne nastave u srednjoj školi može obavljati osoba koja je završila diplomski sveučilišni studij odgovarajuće vrste ili diplomski specijalistički stručni studij odgovarajuće vrste i ima potrebne pedagoške kompetencije." Dakle, Filozofiju, Etiku i Etiku i kulturu mogu predavati samo oni koji su diplomirali filozofiju (gore navedeni).

U Pravilniku o znanstvenim i umjetničkim područjima, poljima i granama Filozofija je u području Humanističkih znanosti (6.), navedena kao polje (6.01). Teologija (6.02.) i Religijske znanosti (6.09.) su polja različita od filozofije. Iako su religijske znanosti interdisciplinarno područje, iz toga ne proizlazi da se na tom studiju stječu sustavno znanje i kompetencije iz filozofije i etike. Nadalje, isti Pravilnik navodi kako Etika (6.01.08) predstavlja granu u polju Filozofije (6.01). Dakle, etika je filozofska disciplina i sustavna znanja iz etike sustavno se studiraju na odjelima i odsjecima za filozofiju. Unutar teologije ne postoji grana etike, nego moralne teologije. Sociologija (5.05.) i Politologija (5.03.) nisu u području Humanističkih znanosti (6), već su polja u području Društvenih znanosti (5).

U možda najvažnijem dokumentu u posljednjih dvadesetak godina o nastavi filozofije i filozofske grupe predmeta *Philosophy School of Freedom: Teaching philosophy and learning to philosophize: Status and prospects* (UNESCO 2007)³ nigdje se ne postavlja teza da itko osim filozofa može predavati Filozofiju i Etiku. Dapače, neupitna je pretpostavka da samo profesionalno obrazovane osobe, u ovom slučaju filozofi, mogu predavati filozofske discipline u školama.

Filip Grgić

Prof. dr. sc. Filip Grgić,
ravnatelj Instituta za filozofiju

¹ Nastavni program dostupan je na:

http://dokumenti.ncvvo.hr/Nastavni_plan/gimnazije/obvezni/filozofija.pdf

² Nastavni program dostupan je na: http://dokumenti.ncvvo.hr/Nastavni_plan/gimnazije/izborni/etika.pdf

³ Dostupno na: <http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001541/154173e.pdf>